Instytut Pamięci Narodowej

https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/39031,Pogrzeb-Stanislawa-Swierczewskiego-wiceprezesa-Polskiego-Towarzystwa-Sprawiedliw.html
27.04.2024, 13:50

Pogrzeb Stanisława Świerczewskiego, wiceprezesa Polskiego Towarzystwa Sprawiedliwych Wśród Narodów Świata – Warszawa, 2 marca 2017

STANISLAW
ŚWIERCZEWSKI

STANISLAW
ŚWIERCZEWSKI

Zmarły 22 lutego 2017 r. w Warszawie, w wieku 85 lat, Stanisław Świerczewski spoczął na Cmentarzu Wojskowym na warszawskich Powązkach. W czasie wojny wraz z rodziną ratował Żydów z getta w Płońsku. Był honorowym obywatelem Izraela, wieloletnim wiceprezesem Polskiego Towarzystwa Sprawiedliwych Wśród Narodów Świata.

W uroczystości pożegnalnej, w trakcie której odczytano list od ambasador Izraela w Polsce Anny Azari, wzięli udział m.in. członkowie Towarzystwa oraz przedstawiciele Gminy Żydowskiej w Warszawie. Obecny był także wiceprezes Instytutu Pamięci Narodowej dr Mateusz Szpytma, twórca i pierwszy dyrektor Muzeum Polaków Ratujących Żydów im. Rodziny Ulmów w Markowej.

Stanisław Świerczewski był najmłodszym synem Władysława i Zofii Świerczewskich, utrzymujących się z pracy w gospodarstwie rolnym. Już we wrześniu 1940 roku, po utworzeniu przez Niemców getta w Płońsku, rodzina zaangażowała się w pomoc Żydom, przemycając do zamkniętej dzielnicy żywność. „Przynosiło się kawałek chleba, kiełbasy, słoniny, kto co mógł dać" – wspominał Świerczewski w wywiadzie dla Muzeum Historii Żydów Polskich w sierpniu 2008 roku.

Gdy w połowie 1942 roku Niemcy przystąpili do likwidacji getta, Świerczewscy udzielili schronienia trzem potrzebującym, za co, zgodnie z niemieckim prawem, groziła nawet kara śmierci. Pomimo zagrożeń polska rodzina ukrywała Dawida Kapeluśnika, Isaaka Mosieka i Edwarda Neumanna. „Trochę trzymało się ich w domu na strychu, na zmianę, trochę przewoziło na wieś do rodziny" – zapamiętał Świerczewski. Cała trójka ocalonych przeżyła okupację; po wojnie wyjechali z Polski.

W 2004 roku izraelski Instytut Yad Vashem uhonorował Stanisława Świerczewskiego oraz jego ojca – Władysława, tytułami Sprawiedliwych wśród Narodów Świata. W uznaniu zasług Świerczewskiego państwo Izrael przyznało mu też honorowe obywatelstwo. W 2008 roku objął funkcję wiceprezesa Polskiego Towarzystwa Sprawiedliwych wśród Narodów Świata – pełnił ją aż do śmierci.

Stanisław Świerczewski był m.in. kawalerem Krzyża Komandorskiego Orderu Odrodzenia

Polski. Do końca życia angażował się w liczne przedsięwzięcia propagujące wiedzę o Polakach świadczących pomoc prześladowanej w czasie niemieckiej okupacji ludności żydowskiej. W 2016 roku uczestniczył w ceremonii otwarcia Muzeum Polaków Ratujących Żydów im. Rodziny Ulmów w Markowej.